

Polityka zagraniczna III Rzeczypospolitej

*Jaspisom,
wspaniałym słuchaczom pierwszego rocznika
Akademii Dyplomatycznej (2002/2003) oraz ich następcom,
aby odnosili sukcesy dla Polski
na frontach dyplomatycznych całego świata*

Roman Kuźniar

Polityka zagraniczna III Rzeczypospolitej

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2012

Redaktor prowadząca: *Anna Raciborska*

Redakcja: *Anna Kaniewska*

Korekta: *Joanna Barska*

Projekt okładki: *Katarzyna Juras*

Copyright © 2012 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.,
Warszawa

ISBN 978-83-7383-578-8

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 22 828 93 91, 22 826 59 21, 22 828 95 63
dział handlowy: jak wyżej w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze na podstawie:

R. Kuźniar, *Droga do wolności. Polityka zagraniczna III Rzeczypospolitej*

Copyright © Wydawnictwo Naukowe Scholar & Fundacja Studiów Międzynarodowych,
Warszawa 2008

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: POLIGRAF Joanna Goś, 21-570 Drelów

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.	7
I. POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI PRZED 1989 R.	13
1. Polityka zagraniczna II RP	14
2. Stosunki zewnętrzne PRL	21
3. Polityka zagraniczna w programach opozycji politycznej	31
II. ODZYSKANIE SUWERENNOŚCI 1989–1992	37
1. Międzynarodowy przełom – Wiosna Ludów 1989	37
Przemiany wewnętrzne.	42
Przebudowa podstaw polityki zagranicznej.	46
Pierwsze ważne kroki.	52
2. Kierunek europejski w nowej polityce zagranicznej Polski	58
Stosunki dwustronne z państwami Europy Zachodniej.	58
Stowarzyszenie ze Wspólnotą Europejską.	65
3. Europa Środkowo-Wschodnia: nowy regionalizm i ułożenie stosunków ze Wschodem	71
Renesans Europy Środkowej.	71
Polityka wschodnia początków III Rzeczypospolitej.	77
4. Bezpieczeństwo w polskiej polityce zagranicznej okresu przełomu	91
KBWE w polskiej polityce bezpieczeństwa.	93
Rozwój stosunków z USA.	98
Kierunek – NATO.	104
5. Niektóre inne zagadnienia tego okresu	111
III. BEZPIECZEŃSTWO, CZYLI BITWA O ATLANTYK 1993–1998	122
1. Po pierwsze, bezpieczeństwo	122
Bitwa o NATO.	122
Pozostałe aspekty zagranicznej polityki bezpieczeństwa.	134
2. Polityka europejska	146
Walka o prawo do członkostwa w UE.	146
Stosunki dwustronne z wybranymi krajami Europy Zachodniej.	156
3. Polityka wobec Europy Środkowej i Wschodniej	164
Wobec państw byłego Związku Sowieckiego.	164
Wobec różnicującej się Europy Środkowej.	175
Stosunki dwustronne z państwami regionu.	176
4. Pozostałe zagadnienia polskiej polityki zagranicznej	181
Polska w ONZ.	185
Zagraniczne stosunki ekonomiczne Polski.	189
IV. EUROPA, EUROPA, CZYLI POLSKA WCHODZI DO UNII 1998–2002	195
1. Wejście do Unii Europejskiej	196
Przygotowania UE do rozszerzenia.	196

Negocjacje w sprawie członkostwa.	200
Ile Polski w jakiej Unii?	213
Stosunki dwustronne z krajami UE.	219
2. Bezpieczeństwo – Polska wypływa na głębokie wody.	228
Nowa Polska w zmienionym Sojuszu	229
„Dojrzałe partnerstwo strategiczne” z USA?.	236
Inne zagadnienia polityki bezpieczeństwa	244
3. Poprawa pogody na kierunku wschodnim	246
Lepszy klimat w stosunkach z Rosją	246
Szyfrowe prace w stosunkach z Ukrainą.	254
Bez zmian w stosunkach z Białorusią	260
Łagodny zmierzch Europy Środkowej	262
4. Pozostałe problemy polskiej polityki zagranicznej	267
Kraje pozaeuropejskie w polityce zagranicznej RP	267
Zaangażowanie w reformę w ONZ.	272
Zagraniczna polityka ekonomiczna – pierwsze owoce.	277
V. PUŁAPKI WALKI O SILNĄ POZYCJĘ 2003–2007.	283
1. Nowy kontekst polityki zagranicznej RP	283
2. Polska w Unii Europejskiej – bez wizji i sojuszników	293
Obstrukcja wobec nowego traktatu.	295
Powrót problemu niemieckiego	302
3. W kierunku amerykanizacji polskiej polityki bezpieczeństwa	308
Udział w wojnie w Iraku	309
<i>Bandwagoning</i> w stosunkach z USA	312
4. Polityka wschodnia – prometeizm w odwrocie	320
Bezradność wobec Rosji	320
Pomarańczowa rewolucja bez dalszego ciągu	327
VI. CZAS OPTIMALIZACJI W POLSKIEJ POLITYCE ZAGRANICZNEJ	333
1. Nowe uwarunkowania	333
2. „Powrót do Europy” – reaktywacja	339
Polityka RP w UE.	341
Główne stosunki dwustronne.	349
3. Uspokojenie w polityce bezpieczeństwa	360
Po pierwsze: Sojusz Atlantycki	361
Powrót zdrowego rozsądku w stosunkach z USA	367
4. Trudny realizm na kierunku wschodnim	375
Ułomna normalizacja w stosunkach z Rosją	376
Ruchome piaski Europy Wschodniej	383
5. Pozostałe wybrane problemy polityki zagranicznej	390
ZAKOŃCZENIE	400
SKOROWIDZ	407